

Záujem firiem o superodpočet rastie

Jana Šnircová
finančná analytička CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

28. júla 2022

Aj za rok 2021 si daňové subjekty mohli v daňových priznaniach zo svojho výsledného daňového základu odpočítať dvojnásobok všetkých nákladov, ktoré vynaložili na projekty vlastného výskumu a vývoja. Odpočet mohli navýšiť ešte o 100 percent kladného rozdielu medzi priemerom úhrnu výdavkov vynaložených v dvoch bezprostredne predchádzajúcich zdaňovacích obdobiach. To všetko za predpokladu, že na tieto projekty nevyužívali dotačné prostriedky z iného domáceho alebo európskeho verejného zdroja.

Možnosť uplatnenia superodpočtu na výskum a vývoj v roku 2021 využilo zatiaľ 211 subjektov. Spoločne čerpali takmer 68 miliónov eur, čím pri 21-percentnej sadzbe na dani z príjmov ušetrili vyše 14 miliónov eur. Tieto závery sú uskutočnené nad prvým zoznamom subjektov zverejneným 15. júna 2022. Pribežné výsledky budú dopĺňané ešte o daňové priznania odložené do konca júna a septembra.

Pribežné výsledky z prvého zverejneného zoznamu subjektov čerpajúcich superodpočet za rok 2021 ukazujú nielen zvýšený záujem subjektov, ale aj rastúci objem uplatnených výdavkov pri nemeniacej sa sadzbe superodpočtu. Na tieto pozitívne zmeny mohli mať reálny vplyv všeobecne lepšie výsledky v účtovných závierkach firiem v roku 2021. Ale mohol pôsobiť tiež psychologický vplyv, keď prijatá novela zákona o dani z príjmov s účinnosťou od roku 2022 vracia sadzbu superodpočtu na úroveň 100 percent.

Tabuľka č. 1: Vývoj základných parametrov superodpočtu v rokoch 2015-2021

PARAMETER	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
sadzba superodpočtu	25 %	25 %	25 %	100 %	150 %	200 %	200 %
počet subjektov	83	112	163	264	373	415	211
celkový objem superodpočtu (€)	9 217 010,78	16 484 764,10	40 118 666,20	120 287 336,94	119 533 891,57	171 222 979,37	67 817 835,47
predpokladaná úspora na dani z príjmov (€)	1 937 600,00	3 626 648,10	8 424 919,90	25 260 340,76	25 102 117,23	35 956 825,67	14 241 745,45
priemerná výška superodpočtu (€)	111 048,32	147 185,39	246 126,79	455 633,85	320 466,20	412 585,49	321 411,54
minimálny superodpočet (€)	691,16	35,00	18,84	0,06	360,97	7,00	904,85
maximálny superodpočet (€)	1 272 959,41	2 687 063,11	18 472 254,59	44 992 411,66	9 722 311,32	12 437 413,95	12 965 436,03
superodpočet viac ako 100 000 € - počet	20	28	50	113	189	225	113
superodpočet viac ako 100 000 eur - podiel z celkového počtu (%)	24,10	25,00	30,67	42,80	50,67	54,22	53,55
superodpočet menej ako 1 000 € - počet	2	9	9	8	5	7	2

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

* za rok 2021 sú výsledky pribežné – na základe prvého zoznamu zverejneného 15. 6. 2022

Najnovšia analýza CRIF SK prioritne hodnotí priebežné výsledky posledných dvoch rokov, keď sadzba superodpočtu zostala nezmenená, ale pozornosť venuje aj vývoju základných parametrov čerpania superodpočtu a štatistík v porovnaní s finálnymi výsledkami predchádzajúcich rokov.

Doteraz preukázané čerpanie superodpočtu za rok 2021 pri zachovaní jeho sadzby 200 % vynaložených výdavkov predstavuje už prekročenie polovice z počtu subjektov predchádzajúceho roka a jeho objem sa blíži k 40 % objemu predchádzajúceho roka (tabuľka 1).

Avšak pri porovnaní čerpania na základe prvých zoznamov, teda v daňových priznaniach podaných k 31. marcu, môžeme skonštatovať, že počet subjektov uchádzajúcich sa o superodpočet medziročne vzrástol o viac ako polovicu a objem čerpaného superodpočtu aj predpokladaná daňová úspora už dosahuje takmer 80-percentné navýšenie oproti prvému zoznamu za rok 2020.

Tabuľka č. 2: **Porovnanie základných parametrov superodpočtu v prvých zoznamoch za roky 2020 a 2021**

PARAMETER	2020*	2021*	ZMENA	INDEX VÝVOJA
sadzba superodpočtu	200%	200%	bez zmeny	bez zmeny
počet subjektov	140	211	71	1,507
celkový objem superodpočtu (€)	37 902 362,05	67 817 835,47	29 915 473,42	1,789
predpokladaná úspora na dani z príjmov (€)	7 959 496,03	14 241 745,45	6 282 249,42	1,789
priemerná výška superodpočtu (€)	270 731,16	321 411,54	50 680,38	1,187
minimálny superodpočet (€)	7,00	904,85	897,85	129,264
maximálny superodpočet (€)	5 518 805,90	12 965 436,03	7 446 630,13	2,349
superodpočet viac ako 100 tis. EUR - počet	69	113	44	1,638
superodpočet viac ako 100 tis. EUR - podiel z celkového počtu	49,29	53,55	4,26	1,086
superodpočet viac ako 100 tis. EUR - objem (€)	35 168 911,98	63 491 912,29	28 323 000,31	1,805
superodpočet viac ako 100 tis. EUR - podiel z celkového objemu	92,79	93,62	0,83	1,009
superodpočet menej ako 1 tis. EUR - počet	4	2	-2	0,500

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

* za rok 2020 aj 2021 sú výsledky priebežné – na základe prvého zverejneného zoznamu (z daňových priznaní podaných do 31. marca)

K subjektom, ktoré už v minulosti superodpočet na výskum a vývoj využili, pribudlo v tomto roku ďalších 49 nováčikov. Zaujímavosťou je aj 33 subjektov, ktoré po pauze v roku 2020 obnovili čerpanie superodpočtu. Dôvodom prerušenia v uplatňovaní si superodpočtu bola minimálne u tretiny z nich absencia daňového základu, lebo v pandémie silnejšie zasiahnutom roku 2020 dosiahli daňovú stratu. U ďalších troch bola suma splatnej dane za rok 2020 zanedbateľná.

V prvom zozname za rok 2021 sa objavil aj takmer 13-miliónový superodpočet. Až 113 subjektov si uplatnilo superodpočet viac ako 100 tisíc eur, čím sa už v prvom zozname dosiahol počet z finálnych výsledkov za rok 2018 pri 100-percentnej sadzbe. Podiel superodpočtov nad 100 tisíc eur sa už prehupol nad polovicu, čo sa v minulom roku stalo až po zverejnení kompletného zoznamu čerpatel'ov superodpočtu. Ich celkový objem sa pritom takmer zdvojnásobil oproti sadzbou porovnateľnému roku 2020 a pripadá na ne takmer 94 % z celkového objemu uplatneného superodpočtu. V prvom zozname uplatnených superodpočtov za rok 2020 sa nachádzalo 69 superodpočtov nad 100 tisíc eur, čo predstavovalo necelú polovicu z ich celkového počtu a necelých 93 % z objemu superodpočtu. 21 týchto veľkých superodpočtov si uplatnili nováčikovia. Vzrástla aj priemerná výška superodpočtu o takmer 20 % a dosahuje hodnotu viac ako 320 tisíc eur, čo poukazuje na zvyšovanie objemu investícií do výskumu a vývoja u slovenských daňových subjektov. Pritom v prvom zozname

čerpateľov superodpočtu za predchádzajúci rok bola iba tretina celkového počtu čerpateľov a iba 20 % celkového objemu superodpočtu (tabuľka 3).

Tabuľka č. 3: **Uplatnenie si superodpočtu na výskum a vývoj za rok 2020 podľa dátumu zverejnenia zoznamov**

Zoznam	Počet subjektov	Podiel na počte (%)	Objem superodpočtu (eur)	Podiel na objeme (%)
prvý - 30/06/2021	139	33,49	35 430 777,25	20,69
druhý - 29/09/2021	266	64,10	120 756 399,88	70,53
tretí - 20/12/2021	10	2,41	15 035 802,24	8,78
Celkový súčet	415	100,00	171 222 979,37	100,00

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Ak by si daňové subjekty pri voľbe termínu podania daňového priznania zachovali správanie z predchádzajúceho roka, potom by mohol pribudnúť ešte dvojnásobok aktuálneho počtu subjektov a štvornásobok objemu čerpania superodpočtu v nasledujúcich zoznamoch. Optimizmus pre tieto úvahy nám dodáva aj predpoklad psychologického pôsobenia odsúhlasenej zmeny sadzby od nasledujúceho roku znova len na 100 % výdavkov, aj v účtovných závierkach deklarované všeobecne lepšie finančné výsledky podnikov za rok 2021, ako tomu bolo za rok 2020.

Na čelo rebríčka sa postavil tohtoročný nováčik – zvolenský KRONOSPAN, s. r. o., ktorý si na svoje dva projekty z oblasti drevárskej výroby hneď v prvom roku uplatnil superodpočet takmer 13 mil. eur, čo predstavuje viac ako 10 % jeho ročných tržieb aj prevádzkových nákladov. Aj ostatné priečky v TOP 10 patria výlučne miliónovým superodpočtom a prevažujú reprezentanti priemyslu (tabuľka 4). Na rozdiel od predchádzajúcich rokov s nižšou sadzbou sú už ich objemy uplatneného superodpočtu, a teda aj investované prostriedky do výskumu a vývoja, významné – až u piatich z nich presahujú 10 % ich ročných tržieb, u jedného je to dokonca takmer tretina. Spolu na TOP 10 subjektov pripadá necelých 44 % celkového objemu superodpočtu.

Tabuľka č. 4: **TOP 10 superodpočtov v prvom zozname za rok 2021**

Subjekt	divízia SK NACE	Kód SK NACE	Hlavný SK NACE	Objem superodpočtu (€)	Tržby z predaja produkcie (€)	Pomer superodpočtu k tržbám (%)
KRONOSPAN, s.r.o.	16	16210	Výroba dosiek a drevených panelov	12 965 436,03	123 795 117	10,47
Telegrafia, a.s.	26	26309	Výroba ostatných komunikačných zariadení	3 716 133,53	15 177 514	24,48
MATADOR Automation, s. r. o.	29	29320	Výroba ostatných dielov a príslušenstva pre motorové vozidlá	2 539 103,71	40 960 520	6,20
KONŠTRUKTA - Industry, akciová spoločnosť	28	28990	Výroba ostatných strojov na špeciálne účely i. n.	1 995 731,29	6 410 771	31,13
PIXEL FEDERATION, s.r.o.	62	62010	Počítačové programovanie	1 981 335,49	50 962 670	3,89
TSS Group a. s.	46	46690	Veľkoobchod s ostatnými strojmi a zariadeniami	1 552 683,17	24 186 877	6,42
EKOM spol. s r. o.	28	28130	Výroba iných čerpadiel a kompresorov	1 337 273,16	26 282 313	5,09
DIPLOMAT DENTAL s.r.o.	32	32500	Výroba lekárskeho a dentálnych nástrojov a potrieb	1 274 068,43	12 138 398	10,50
Solargis s. r. o.	63	63110	Spracovanie dát, poskytovanie serverového priestoru na internete a súvisiace služby	1 214 387,52	6 539 080	18,57
HERN s.r.o.	28	28300	Výroba strojov pre poľnohospodárstvo a lesníctvo	1 187 783,07	47 454 786	2,50

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Podľa priebežných výsledkov naďalej platí, že o štátnu podporu výskumu a vývoja formou superodpočtu sa najviac uchádzali priemyselné podniky a subjekty IT sektora. Priemyselné podniky v roku 2021 stále dosahujú najlepšie výsledky v podieli na počte subjektov aj v podieli na objeme superodpočtu: na získanie viac ako 57-percentného podielu na objeme čerpaného superodpočtu im stačí zastúpenie na počte subjektov len 38 %. V oboch pozíciách si ale pohoršili oproti situácii pred roka. Naopak, reprezentanti IT sektora si v zásade udržali takmer tretinový podiel na počte subjektov a podstatne zvýšili svoj podiel na objeme uplatneného superodpočtu (z 21 % na 29 %). Presne opačná situácia je však v radoch nováčikov, kde 34-percentné zastúpenie priemyselnej sekcie na počte subjektov umožnilo získať až 82 % objemu superodpočtu nováčikov, kým IT sektor klesol o 2 percentuálne body v početnosti a v objeme čerpania z vyše 21 % až na 7 %. Predpokladáme však, že dopĺňujúce zoznamy ešte v tejto odvetvovej štatistike superodpočtu spôsobia zmeny.

Zaujímavosťou v regionálnom rozmiestnení čerpania superodpočtu je posilnenie Banskobystrického kraja. Je to však spôsobené jediným subjektom – nováčikom s uplatneným superodpočtom takmer 13 mil. eur. Počtom subjektov tak tento kraj naďalej zostáva na poslednom mieste, hoci podielom na objeme superodpočtu sa už významne priblížil k najsilnejšiemu Bratislavskému kraju.

Vo firmách zahraničných vlastníkov sa zhromažďuje relatívne viac uplatneného superodpočtu ako v subjektoch s domácim kapitálom. Ich podiel na počte je aj tento rok necelá štvrtina, ale podiel na objeme až 42 %. Môže to svedčiť o významnejšom objeme ich investícií do výskumu a vývoja, ale môže to byť „len“ dôsledok väčšej odvahy intenzívnejšie využívať tento nástroj podpory bez strachu z rizika daňových kontrol posudzujúcich nárok na superodpočet, opierajúc sa o skúsenosti ich zahraničných matiek.

Medzi subjektmi, ktoré sa uchádzajú o podporu výskumu a vývoja formou superodpočtu, sú zastúpené aj najmenšie veľkostné kategórie. Podľa kritéria počtu zamestnancov mikropodniky do 10 zamestnancov síce mierne znížili svoje zastúpenie (z 26 % na 23 %), ale podľa kritéria obratu subjekty s obratom do 2 mil. eur si svoj podiel na počte subjektov posilnili zo 42 % až na takmer 47 %. Pritom na ne pripadá 15 % z objemu čerpaného superodpočtu.

Priebežné výsledky z prvého zverejneného zoznamu subjektov čerpajúcich superodpočet v uplynulom roku nás naplňajú optimizmom, že výsledná štatistika tohto daňového nástroja podpory súkromných investícií do výskumu a vývoja za rok 2021 bude oveľa priaznivejšia ako bola za rok 2020.

Podrobné štatistiky superodpočtu za rok 2021

Rok 2021 s opakujúcou sa sadzbou superodpočtu vo výške 200 % nepriniesol zásadnejšie zmeny do základných štatistík jeho uplatnenia v daňových priznaniach, ale niektoré tendencie z minulých rokov zvýraznil. Štatistiky boli realizované prevažne nad databázou 208 subjektov (s ohľadom na nedostupnosť relevantných údajov za 3 fyzické osoby).

Zaujímavosťou v regionálnom rozmiestnení čerpania superodpočtu je posilnenie Banskobystrického kraja (tabuľky 5 a 6). Je to však spôsobené jediným subjektom – nováčikom s uplatneným superodpočtom takmer 13 mil. eur. Počtom subjektov tak tento kraj naďalej zostáva na poslednom mieste, hoci podielom na objeme superodpočtu sa už významne priblížil k najsilnejšiemu Bratislavskému kraju. Najvyššiu medziročnú dynamiku v počte subjektov dosiahol Prešovský kraj, v ktorom si za rok 2021 uplatnilo superodpočet 12 subjektov, kým v predchádzajúcom roku boli v prvom zozname len 3. V Nitrianskom kraji, kde sa počet subjektov medziročne zvýšil zo 6 na 16, vzrástol objem superodpočtu takmer 3,7-násobne, čo je po Banskobystrickom kraji druhá najlepšia dynamika rastu. Bratislavský kraj tak na základe priebežných výsledkov síce naďalej vedie v oboch štatistikách podľa krajov, ale znížil svoj podiel na počte subjektov pod 40 % a na objeme superodpočtu už nedosahuje ani 30 %, kým v prvom zozname za rok 2020 sa blížil až k polovici.

Tabuľka č. 5: Superodpočet 2020 a 2021 v prvom zozname: Počet podľa krajov

KRAJ	POČET 2020	PODIEL 2020	POČET 2021	PODIEL 2021	2021/2020
Banskobystrický	7	5,15	9	4,33	1,286
Bratislavský	55	40,44	76	36,54	1,382
Košický	13	9,56	14	6,73	1,077
Nitriansky	6	4,41	16	7,69	2,667
Prešovský	3	2,21	12	5,77	4,000
Trenčiansky	17	12,50	28	13,46	1,647
Trnavský	10	7,35	17	8,17	1,700
Žilinský	25	18,38	36	17,31	1,440
Spolu	136	100,00	208	100,00	1,529

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk>, CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Tabuľka č. 6: Superodpočet 2020 a 2021 v prvom zozname: Objem podľa krajov

KRAJ	OBJEM 2020	PODIEL 2020	POČET 2021	PODIEL 2021	2021/2020
Banskobystrický	955 133,86	2,52	15 124 945,16	22,31	15,835
Bratislavský	17 442 224,58	46,02	19 180 414,37	28,29	1,100
Košický	2 065 851,43	5,45	6 544 034,95	9,65	3,168
Nitriansky	930 507,68	2,46	3 418 266,33	5,04	3,674
Prešovský	474 053,37	1,25	1 481 908,69	2,19	3,126
Trenčiansky	5 851 062,82	15,44	10 103 443,57	14,90	1,727
Trnavský	5 078 590,74	13,40	5 377 620,78	7,93	1,059
Žilinský	5 101 088,41	13,46	6 560 235,62	9,68	1,286
Spolu	37 898 512,89	100,00	67 790 869,47	100,00	1,789

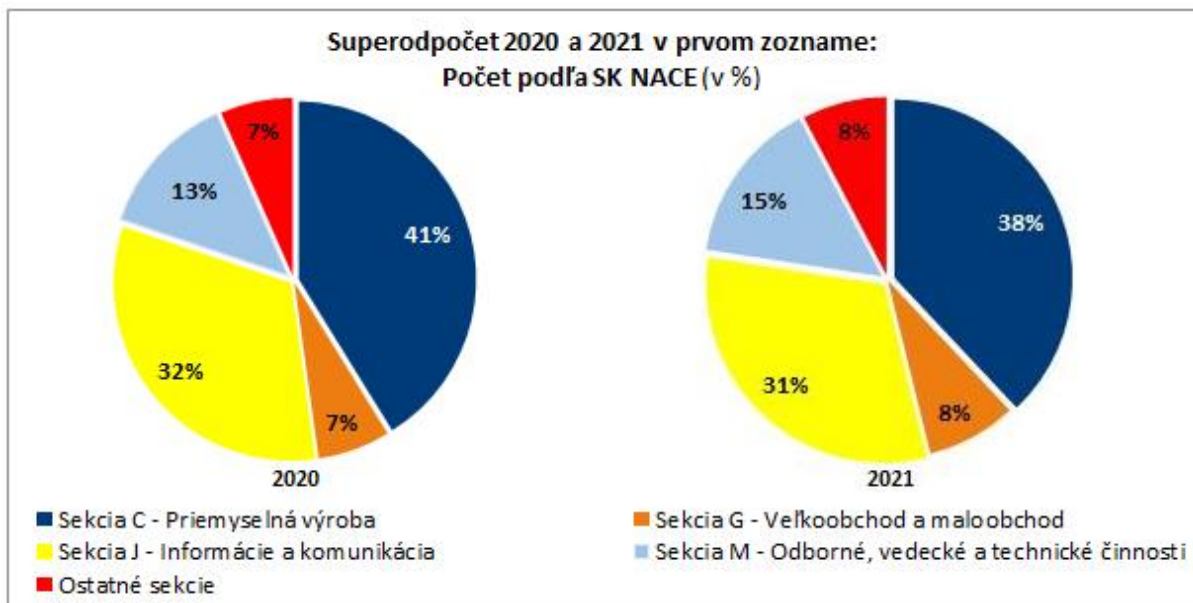
Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Podiel subjektov vo vlastníctve tuzemských osôb v roku 2021 podstatne vzrástol (zo 70 % na 78 %) a presahuje už tri štvrtiny zoznamu čerpatelov superodpočtu. Naďalej však platí, že domáci vlastníci zaostávajú s podielom na objeme superodpočtu. Vo firmách zahraničných vlastníkov sa zhromažďuje relatívne viac superodpočtu ako v subjektoch s domácim kapitálom: ich podiel na počte je necelá štvrtina, ale podiel na objeme až 42 %. Môže to svedčiť o ich väčšej chuti investovať do výskumu a vývoja, ale môže to byť „len“ dôsledok väčšej odvahy intenzívnejšie využívať tento nástroj podpory bez strachu z rizika daňových kontrol posudzujúcich nárok na superodpočet, opierajúc sa o skúsenosti svojich zahraničných matiek. Aj tieto výsledky sú priebežné, ale v ďalších zoznamoch očakávame skôr potvrdenie a posilnenie tohto trendu, nakoľko zahraničným kapitálom kontrolované subjekty častejšie využívajú možnosť odkladu podania daňového priznania. Z hľadiska právnej formy je štruktúra subjektov oproti roku 2020 zmenená len mierne: vzrástlo zastúpenie spoločností s ručením obmedzeným (zo 77 % na 80 %), ale tento raz aj zastúpenie akciových spoločností (len o necelý jeden percentuálny bod a blíži sa k 17 %). Na akciové spoločnosti však pripadá viac ako štvrtina objemu čerpaného superodpočtu. Novinkou je výskyt právnej formy „európska spoločnosť“ v zozname subjektov uplatňujúcich si superodpočet.

Medzi subjektmi, ktoré sa uchádzajú o podporu výskumu a vývoja formou superodpočtu, sú zastúpené aj najmenšie veľkostné kategórie. Podľa kritéria počtu zamestnancov mikropodniky do 10 zamestnancov síce mierne znížili svoje zastúpenie (z 26 % na 23 %), ale podľa kritéria obratu subjekty s obratom do 2 miliónov eur si svoj podiel na počte subjektov posilnili zo 42 % až na takmer 47 %. Pritom na ne pripadá 15 % z objemu čerpaného superodpočtu. Najvyrovnanejšie podiely na počte a objeme majú subjekty s obratom 2 – 10 miliónov eur, a to na úrovni cca tretiny. Najväčší

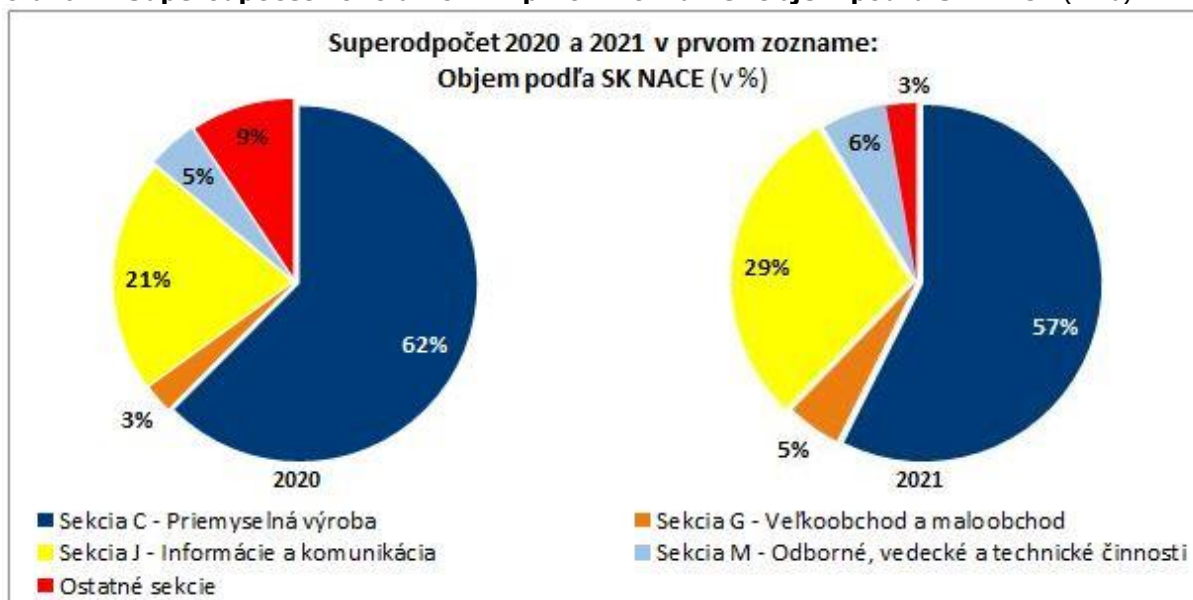
podiel na objeme uplatneného superodpočtu majú subjekty s počtom zamestnancov 50 – 249 a predstavuje 45 % celkového superodpočtu, hoci v počte subjektov im patrí len štvrtinové zastúpenie. Kým v prvom zozname za rok 2020 bolo 20 subjektov bez zamestnancov, v tom za rok 2021 ich je len 11, teda zhruba 5 % z celkového počtu subjektov.

Graf č. 1: **Superodpočet 2020 a 2021 v prvom zozname: Počet podľa SK NACE (v %)**

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Graf č. 2: **Superodpočet 2020 a 2021 v prvom zozname: Objem podľa SK NACE (v %)**

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Štruktúru čerpania superodpočtu za rok 2021 v porovnaní s rokom 2020 podľa sekcií odvetvej klasifikácie SK NACE uvádzajú grafy č. 1 a 2, ktoré porovnávajú podiely na počte subjektov a na objeme čerpaného superodpočtu. V oboch parametroch v oboch rokoch vedie sekcia C – Priemyselná

výroba, ale zaznamenávame pokles v jej zastúpení: v podiele na počte subjektov zo 41 % na 38 %, v podiele na objeme superodpočtu zo 62 % na 57 %. Druhým najúspešnejším smerovaním superodpočtu je sekcia J - Informácie a komunikácia, ktorá síce v podiele na počte subjektov tiež mierne klesla - z 32 % na 31 %, ale v objeme superodpočtu si významne polepšila (z 21 % na 29 %), čím sa jej zastúpenie v oboch parametroch takmer vyrovnalo a blíži sa k tretine. V zozname za rok 2021 zatiaľ chýbajú finančné inštitúcie (sekcia K), na ktoré pripadali v minulých obdobiach významnejšie podiely čerpania superodpočtu. Oživilo sa tiež zastúpenie subjektov zo sekcie obchodu (zo 6,62 % na 8,17 %) a o dva percentuálne body medziročne vzrástol aj ich podiel na objeme čerpaného superodpočtu - na 4,86 %. Podobne - zhruba o jeden percentuálny bod v oboch parametroch si polepšila aj sekcia M - Odborné, vedecké a technické činnosti. V rámci „ostatných sekcií“ je zaujímavé relatívne významné zastúpenie subjektov z oblasti zdravotníctva. Na jej 6 reprezentantov pripadá podiel 1,15 % na celkovom objeme superodpočtu.

Dynamika medziročného vývoja zastúpenia sekcií SK NACE v počte subjektov v prvých zoznamoch superodpočtu (tabuľka 7) je relatívne vyrovnaná. Ale v podieli na objeme superodpočtu sú výraznejšie rozdiely: viac ako trojnásobne vzrástol podiel sekcie G - Veľkoobchod a maloobchod na čerpaní superodpočtu, naopak najnižšiu dynamiku, ale pri najväčšej základni, vykazuje sekcia C - Priemyselná výroba (rast len o 60 %).

Tabuľka č. 7: **Porovnanie vývoja počtu a objemu superodpočtu podľa sekcií SK NACE (index 2021/2020) – priebežné výsledky**

SK NACE	VÝVOJ POČTU	VÝVOJ OBJEMU
Sekcia C - Priemyselná výroba	1,411	1,643
Sekcia G - Veľkoobchod a maloobchod	1,889	3,374
Sekcia J - Informácie a komunikácia	1,477	2,469
Sekcia M - Odborné, vedecké a technické činnosti	1,722	2,335
Ostatné sekcie	1,778	0,529
Spolu	1,529	1,789

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Najúspešnejšou priemyselnou divíziou v objeme čerpaného superodpočtu (tabuľka 8) sa stala vďaka nováčikovi zo Zvolena divízia 16 – Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku, ktorej tri subjekty zatiaľ čerpali viac ako 13 mil. eur, čo predstavuje takmer 20 % celkového objemu superodpočtu, a dosiahli aj najvyšší priemerný superodpočet - viac ako 4,4 mil. eur. KRONOSPAN však čerpal sám takmer 13 mil. eur z tejto čiastky. V počte subjektov dominuje aj v tomto roku divízia 28 – Výroba strojov a zariadení, tento raz nie s 15, ale až s 22 subjektmi, čo predstavuje 10 % prvého zoznamu, s rovnakým podielom aj na objeme superodpočtu. Na druhom mieste sa umiestnila divízia 27 – Výroba elektrických zariadení so 14 zástupcami, ktorí však čerpajú iba necelé 4 % superodpočtu. Divízii 29 – Výroba motorových vozidiel, návesov a prívosov patrí až druhý najväčší priemerný superodpočet na úrovni viac ako 900 tis. eur zásluhou troch reprezentantov v prvom zozname.

Tabuľka č. 8: Superodpočet 2021: Vybrané divízie sekcie C – Priemyselná výroba

DIVÍZIE SEKcie C	CELKOVÝ SUPERODPOČET (€)	PODIEL NA CELKOVOM SUPERODPOČTE (%)	POČET SUBJEKTOV	PODIEL NA CELKOVOM POČTE SUBJEKTOV (%)	PRIEMERNÝ SUPERODPOČET (€)
16 - Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku	13 308 320,57	19,63	3	1,44	4 436 106,86
20 - Výroba chemikálií a chemických produktov	1 535 404,55	2,26	2	0,96	767 702,28
22 - Výroba výrobkov z gumy a plastu	590 288,64	0,87	3	1,44	196 762,88
25 - Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	2 019 405,40	2,98	11	5,29	183 582,31
26 - Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	5 152 506,79	7,60	8	3,85	644 063,35
27 - Výroba elektrických zariadení	2 596 474,66	3,83	14	6,73	185 462,48
28 - Výroba strojov a zariadení	6 945 511,73	10,25	22	10,58	315 705,08
29 - Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	2 718 105,93	4,01	3	1,44	906 035,31
32 - Iná výroba	1 983 603,62	2,93	4	1,92	495 900,91
Sekcia C - Priemyselná výroba	38 905 276,15	57,39	79	37,98	492 471,85

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

V parametroch počtu subjektov však akékoľvek priemyselné divízie predbehla divízia 62 – Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby, ktorej 56 subjektov (v roku 2020 ich bolo 41) si už uplatnilo takmer 16,5 mil. eur, kým v roku 2020 na nich v prvom zozname pripadalo len vyše 7 mil. eur. Priemernú výšku superodpočtu zvýšili medziročne pri rovnakej sadzbe z necelých 173 tis. eur na takmer 294 tis. eur (tabuľka 9). Najvyšší priemerný superodpočet mimo priemyslu (viac ako 623 tis. eur) bol dosiahnutý v divízii 58 – Nakladateľské činnosti zásluhou dvoch subjektov.

Tabuľka č. 9: Superodpočet 2021: Vybrané divízie mimo sekcie C – Priemyselná výroba

DIVÍZIE SK NACE	CELKOVÝ SUPERODPOČET (€)	PODIEL NA CELKOVOM SUPERODPOČTE (%)	POČET SUBJEKTOV	PODIEL NA CELKOVOM POČTE SUBJEKTOV (%)	PRIEMERNÝ SUPERODPOČET (€)
46 - Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	3 126 501,87	4,61	14	6,73	223 321,56
58 - Nakladateľské činnosti	1 246 353,06	1,84	2	0,96	623 176,53
62 - Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	16 458 083,71	24,28	56	26,92	293 894,35
63 - Informačné služby	1 517 733,96	2,24	5	2,40	303 546,79
71 - Architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy	1 574 986,63	2,32	13	6,25	121 152,82
72 - Vedecký výskum a vývoj	1 740 028,95	2,57	8	3,85	217 503,62
86 - Zdravotníctvo	782 983,49	1,15	6	2,88	130 497,25
<i>Sekcia C - Priemyselná výroba</i>	<i>38 905 276,15</i>	<i>57,39</i>	<i>79</i>	<i>37,98</i>	<i>492 471,85</i>
<i>ostatné SK NACE</i>	<i>2 438 921,65</i>	<i>3,60</i>	<i>25</i>	<i>12,02</i>	<i>97 556,87</i>
Spolu	67 790 869,47	100,00	208	100,00	325 917,64

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Nové subjekty v čerpaní superodpočtu za rok 2021

V prvom zozname uplatnených superodpočtov za rok 2021 sa nachádza 49 nováčikov (v prvom zozname za rok 2019 ich bolo 56 a za rok 2020 len 43), ktorí si spoločne uplatnili viac ako 19 mil. eur (v minulom roku len 4,6 mil. eur). Ich priemerný superodpočet dosiahol takmer 393 tis. eur, kým v minulom roku to bolo len 107 tis. eur. Štatistiky nováčikov sme realizovali prevažne nad databázou 47 subjektov (s ohľadom na nedostupnosť relevantných údajov za 2 fyzické osoby).

Na rozdiel od minuloročného prvého zoznamu, v ktorom takmer polovica nováčikov mala sídlo v Bratislavskom kraji, v tomto roku klesol jeho podiel pod 30 % a znížil sa aj absolútny počet nováčikov z tohto kraja z 19 na 13. V početnosti si významne polepšili Nitriansky kraj (z 1 nováčika na 7), Prešovský kraj (z 1 nováčika na 3) a Trenčiansky kraj (zo 4 na 9). Suverénne najvyšší podiel na objeme superodpočtu nováčikov však získal Banskobystrický kraj, z ktorého sa v prvom zozname po minuloročnej úplnej absencii objavili len 2 subjekty, ale spoločne si uplatnili takmer 70 % z celkového objemu superodpočtu pripadajúceho na nováčikov. Trenčiansky a Bratislavský kraj mali svoje podiely na čerpaní zatiaľ len cca 7 %.

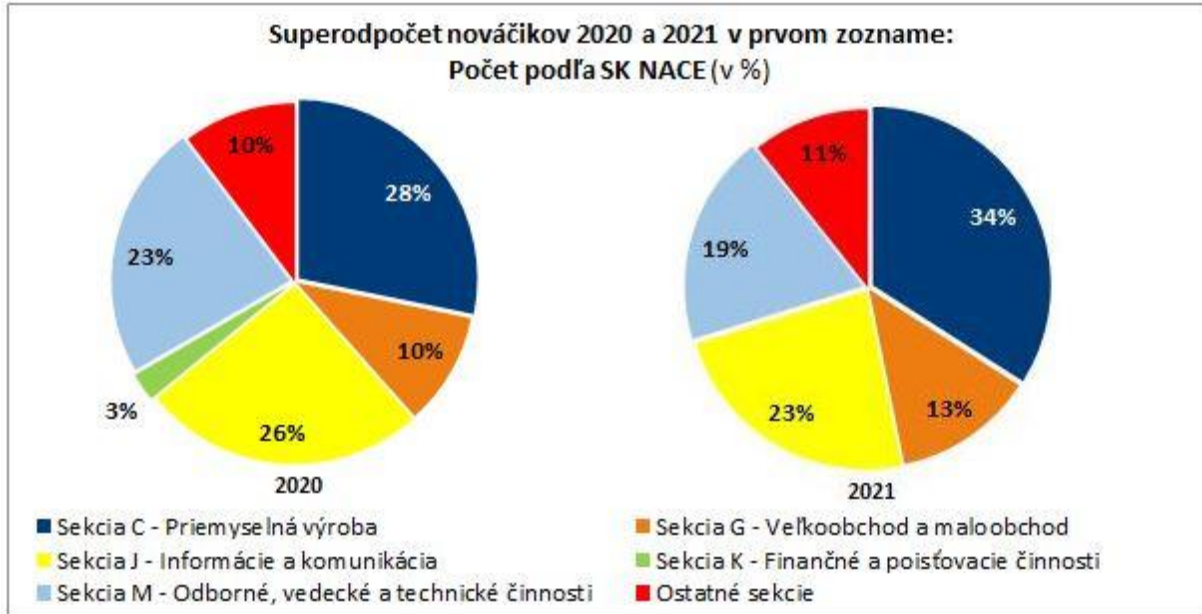
Medzi nováčikmi je až 39 spoločností s ručením obmedzeným – ich podiel na počte je takmer 80-percentný a na objeme až 92-percentný, 6 akciových spoločností, ktoré čerpali 7 % z objemu superodpočtu nováčikov, pribudla aj nová komanditná spoločnosť a 2 fyzické osoby – podnikatelia. Po prvýkrát sa v zoznamoch objavila právna forma „európska spoločnosť“.

Zo 49 subjektov je len 14 vo vlastníctve zahraničných osôb a ich podiel aj medziročne poklesol. Pripadá na ne však až takmer 80 % objemu superodpočtu nováčikov.

Do kategórie podnikov s obratom do 2 mil. eur patrí 58,70 % nováčikov (v minulom roku to bolo 60 %). Spolu čerpali vyše 10 % superodpočtu nováčikov. Pritom svoj relatívny podiel si len minimálne vylepšili najmenešie subjekty s obratom do 1 mil. eur (z necelých 43 % v roku 2020 na 43,5 % v roku 2021), hoci ich počet vzrástol z 15 na 20. V prípade najmenších subjektov z hľadiska počtu zamestnancov sa počet nováčikov medziročne v prvom zozname zvýšil len o jedného a podiel dokonca klesol z necelých 45 % na 37 %. V rámci tejto kategórie sa podstatne zmenila vnútorná štruktúra: pokles počtu subjektov bez zamestnancov z 11 na 5 a rast počtu subjektov s 5 – 9 zamestnancami z 3 na 10. Najväčší absolútny prírastok bol v kategórii 10 – 49 zamestnancov. Až 70 % celkového superodpočtu nováčikov však pripadá na dva subjekty z kategórie počtu zamestnancov 250 – 499.

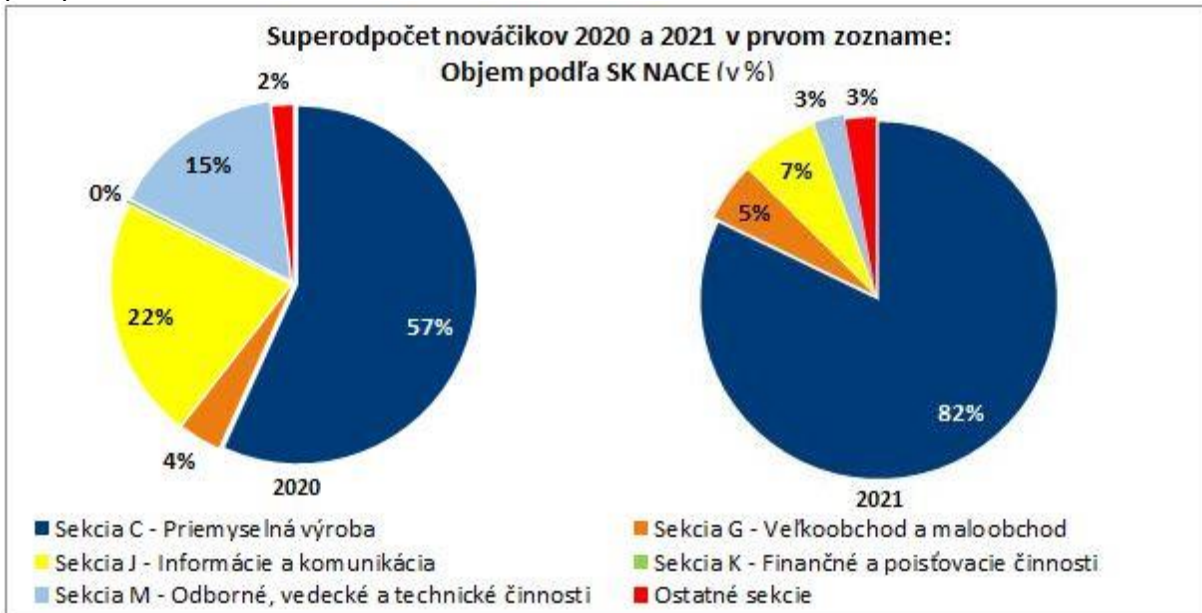
Tretinové zastúpenie v počte subjektov prvého zoznamu roka 2021 má sekcia C – Priemyselná výroba, pričom na ňu pripadá až 82 % objemu superodpočtu nováčikov (grafy 3 a 4). O 5 subjektov menej má sekcia J – Informácie a komunikácia, kým v roku 2020 bola slabšia len o jeden subjekt. Na objeme uplatneného superodpočtu sa však prepadla oveľa výraznejšie – z takmer 22 % na 7 %. V tomto parametri si významne polepšili subjekty priemyselnej výroby (z 57 % na 82 %), a to aj na úkor sekcie M – Odborné, vedecké a technické činnosti. Výrazný nepomer v týchto parametroch je v sekcii G - Veľkoobchod a maloobchod, kde takmer 13-percentné zastúpenie v počte nováčikov znamená len 5-percentný podiel na čerpaní superodpočtu. Podobne je na tom sekcia M – Odborné, vedecké a technické činnosti, ktorá znížila svoj podiel na počte subjektov z 23 % na 19 %, ale v doterajšej histórii superodpočtu svoj najvyšší podiel na objeme superodpočtu nováčikov v roku 2020 (necelých 16 %) jej medziročne poklesol na menej ako 3 %.

Graf č. 3: **Superodpočet nováčikov 2020 a 2021 v prvom zozname: Počet podľa SK NACE** (v %)

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Graf č. 4: **Superodpočet nováčikov 2020 a 2021 v prvom zozname: Objem podľa SK NACE** (v %)

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Poznámka: Podiel sekcie K na objeme superodpočtu v roku 2020 je 0,26 % (v grafe zaokrúhlený na nulu).

Zatiaľ len dve divízie SK NACE presiahli v objeme čerpania superodpočtu nováčikov 1 miliónov eur (tabuľka 10). V rámci priemyselnej sekcie je to divízia 16 – Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku, kde dva nové subjekty spoločne čerpali superodpočet v objeme vyše 13 miliónov eur a priemer čerpania v tejto divízii tak dosiahol okolo 6,5 miliónov eur. Druhý najvyšší priemer je podstatne nižšia hodnota – len necelých 487 tisíc eur a bol dosiahnutý tiež v priemyselnej

divízii 32 – Iná výroba, zastúpenej jediným subjektom. Mimo priemyslu je najúspešnejšou divíziou nováčikov divízia 62 – Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby, v ktorej 11 nových subjektov spoločne čerpal superodpočet necelých 1,4 miliónov eur. V sekcii M je počtom nováčikov aj celkovým objemom ich superodpočtu najaktívnejšia divízia 71 – Architektonické a inžinierske činnosti. Superodpočet nováčikov v hodnote viac ako 2 milióny eur je ešte „roztrúsený“ v ďalších 12 divíziách SK NACE, z ktorých polovica je priemyselných.

Tabuľka č. 10: **Superodpočet nováčikov 2021: Vybrané divízie SK NACE**

DIVÍZIE SK NACE	CELKOVÝ SUPERODPOČET (€)	PODIEL NA CELKOVOM SUPERODPOČTE (%)	POČET SUBJEKTOV	PODIEL NA CELKOVOM POČTE SUBJEKTOV	PRÍEMERNÝ SUPERODPOČET (€)
16 - Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku	13 033 326,07	67,84	2	4,26	6 516 663,04
25 - Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	556 107,48	2,89	4	8,51	139 026,87
32 - Iná výroba	486 818,70	2,53	1	2,13	486 818,70
42 - Inžinierske stavby	445 098,12	2,32	1	2,13	445 098,12
46 - Veľkoobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	985 556,60	5,13	5	10,64	197 111,32
62 - Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	1 355 586,74	7,06	11	23,40	123 235,16
71 - Architektonické a inžinierske činnosti	271 944,73	1,42	5	10,64	54 388,95
ostatné SK NACE	2 078 064,32	10,82	18	38,30	115 448,02
Spolu	19 212 502,76	100,00	47	100,00	408 776,65

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Medzi novými subjektmi je zatiaľ iba 1 miliónový a ďalších 20 superodpočtov nad 100 tisíc eur. Podiel týchto 21 veľkých superodpočtov predstaviuje necelých 43 % z celkového počtu nováčikov, kým v predchádzajúcom roku to bola iba tretina z prvého zoznamu a žiadny z nich nečerpal miliónový superodpočet.

Význam superodpočtu ako nástroja znižovania finančnej záťaže podnikov v prípade investovania do výskumu a vývoja možno ilustrovať aj na príklade dvoch nováčikov z čerstvého zoznamu čerpatelov superodpočtu: zvolenský KRONOSPAN a trnavský Johns Manville Slovakia. Oba v rukách zahraničného kapitálu, významní zamestnávateľia pôsobiaci v priemysle, tržbami porovnateľné subjekty, ale s podstatným rozdielom vo výške uplatneného superodpočtu (tabuľka 11): KRONOSPAN si na svoje dva projekty z oblasti drevárskej výroby uplatnil superodpočet takmer 13 miliónov eur, čo predstavovalo necelých 12 % jeho prevádzkových nákladov, Johns Manville Slovakia na svojich 10 projektoch v oblasti výroby sklenených vlákien 335 tisíc eur, čo je len 0,2 % jeho prevádzkových nákladov. Splatná daň z príjmov KRONOSPANU tak predstavovala 53 528 eur, čo je 0,3 % jeho účtovného zisku pred zdanením, splatná daň Johns Manville Slovakia dosiahla takmer 2 milióny eur a znamenala viac ako 28 % jeho zisku pred zdanením.

Tabuľka 11: **Porovnanie finančných dopadov čerpania superodpočtu na dvoch nováčikoch**

SUBJEKT	POČET PROJEKTOV	SUPERODPOČET (€)	PREVÁDZKOVÉ NÁKLADY (€)	ZISK PRED ZDANENÍM (€)	SPLATNÁ DAŇ Z PRÍJMOV (€)	PODIEL SUPERODPOČTU NA NÁKLADOCH (%)	ZDANENIE ÚČTOVNÉHO ZISKU (%)
KRONOSPAN, s.r.o.	2	12 965 436,03	111 289 817	17 105 096	53 528	11,65	0,31
Johns Manville Slovakia, a.s.	10	335 028,19	146 000 034	7 020 192	1 999 777	0,23	28,49

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk> a CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Záver

Priebežné výsledky čerpania superodpočtu na výskum a vývoj za rok 2021 po podaní daňových priznaní v riadnom termíne, teda do 31. marca, potvrdzujú, že sadzba superodpočtu 200 % je pre daňové subjekty motivujúca a pomáha prekonať ich obavy z možných problémov pri daňovej kontrole v podmienkach nie celkom detailnej a jasnej legislatívnej úpravy. Oslovila už o polovicu viac subjektov ako tomu bolo v prvom zozname za rok 2020, kedy bola 200-percentná sadzba novinkou. Predpokladáme, že hlavnou brzdou v prvom období tejto štedrej ponuky na vrátenie časti zdrojov investovaných do výskumu a vývoja, boli slabé ekonomické výsledky podnikov v roku 2020 spôsobené pandemiou COVID-19. Kríza ňou spôsobená nielen utlmila chuť investovať a zredukovala zdroje na financovanie zamýšľaných projektov, ale ubrala zo ziskov natoľko, že chýbal dostatočný kladný daňový základ, ktorý je nevyhnutným predpokladom na to, aby sa vynaložené výdavky na výskum a vývoj mohli v danom roku aj uplatniť.

Superodpočet sa totiž realizuje vždy od základu dane zníženého o umorovanú stratu. Ak teda výsledkom zdanenia za príslušné zdaňovacie obdobie je daňová strata alebo je základ dane po znížení o odpočet umorovanej straty nižší ako suma potenciálneho superodpočtu, nie je možné si ho uplatniť v plnej výške, resp. vôbec. Uplatnenie sa posúva na najbližšie nasledujúce zdaňovacie obdobie, v ktorom bude vykázaný dostatočne vysoký základ dane. Táto možnosť je však časovo obmedzená, od roku 2020 sa predĺžila zo štyroch na päť období, ktoré bezprostredne nasledujú po zdaňovacom období, v ktorom nárok vznikol.

Priebežné výsledky z prvého zverejneného zoznamu subjektov čerpajúcich superodpočet v uplynulom roku, ako aj všeobecne lepšie finančné výsledky deklarované v účtovných závierkach podnikov za toto obdobie v porovnaní s rokom 2020, nás naplňajú optimizmom, že výsledná štatistika tohto daňového nástroja podpory súkromných investícií do výskumu a vývoja za rok 2021 bude oveľa priaznivejšia ako bola za rok 2020.

O spoločnosti CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.:

Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau zabezpečuje na Slovensku prevádzku slovenských úverových registrov, bankového a nebankového, prostredníctvom ktorých si banky a stavebné sporiteľne, resp. leasingové a splátkové spoločnosti overujú bonitu a schopnosť svojich klientov splácať budúce záväzky. Obom registrom CRIF – Slovak Credit Bureau zabezpečuje technický servis a služby klientskych centier. Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau je prevádzkovateľom významného informačného portálu Cribis Univerzálny register obsahujúceho komplexné informácie o všetkých subjektoch na Slovensku, vrátane informácií o ich platobnej disciplíne.

Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau bola založená v máji 2004, jej jediným akcionárom je medzinárodná skupina CRIF, ktorá je štvrtý najväčší prevádzkovateľ úverových registrov a systémov pre podporu úverového rozhodovania na svete.

Profil skupiny CRIF:

CRIF je globálna spoločnosť špecializujúca sa na oblasť rozvoja a riadenia úverového reportingu, obchodných informácií a systémov pre podporu rozhodovania. Bola založená v roku 1988 v talianskej Bologni. Dnes pôsobí na štyroch kontinentoch, a to v Európe, Amerike, Afrike a v Ázii, kde poskytuje svoje služby viac ako 2 400 bankovým a finančným inštitúciám. CRIF je vedúcou spoločnosťou v kontinentálnej Európe v oblasti úverových bankových služieb a je jedným z najväčších poskytovateľov medzinárodných integrovaných služieb pre riadenie obchodných a podnikateľských rizík či efektívne riadenie úverov a pre marketingové rozhodnutia. Patrí tiež k najväčším spoločnostiam, ktoré celosvetovo ponúka systémy pre podporu úverového rozhodovania.

Ďalšie informácie www.crif.sk, www.crif.com